

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BSO321-H-2022-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	02-05-2022 09:00	Termin:	2022 VÅR
Sluttdato:	16-05-2022 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 BSO321 1 H 2022 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	456
--------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	8000
---------------	------

Egenerklæring *: Ja

Jeg bekrefter at jeg har Ja registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Barnevernets forståelser av god omsorg

The Child Welfare Services'
understandings of good care

Kandidatnummer: 456

Bachelor i sosialt arbeid

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

16.05.2022

Antall ord: 8000

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Abstract

The purpose of this thesis is to shed light on The Norwegian Child Welfare Services' understandings of good care. Using literature review as the methodological approach, I analyze a selection of six qualitative studies concerning issues related to parental care. Examining studies that address the topic from the perspective of child welfare workers has allowed insight in their understandings. The main findings are as follows: 1) Conditions of importance to the care situation: parenting features and interaction with the child the most important, socio-economic conditions and conditions of the child of less importance, 2) A perception of what constitutes good parenting: qualities of good parents, Norwegian middle-class child rearing, understanding of the parent-child relationship, and 3) Uncertainties and other factors of importance for the understanding of care: cultural differences in child rearing, and parental conflicts. The findings are discussed on the basis of a theoretical framework consisting of sociological perspectives on children and childhood, and the ideology of intensive parenting. I argue that The Child Welfare Services' understandings and measures appear psychologically based with attention directed at the parents' characteristics, personality and interaction with the child, and that less attention is paid to socio-economic conditions. Child welfare workers consider children to be vulnerable individuals with their own rights and are concerned that child rearing should reflect this. Culture and social class seem to have an impact on The Child Welfare Services' understanding of care, and either serve as explanations or create uncertainty. Finally, the findings indicate that child welfare workers to a large extent regard "Norwegian" parenting as correct and good care practice, a parenting that seems to be based on middle-class values and ideals.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	5
1.1 Bakgrunn for valg av tema	5
1.2 Sosialfaglig relevans	6
1.3 Juridisk rammeverk og barnevernets mandat	6
1.3.1 Juridisk rammeverk	6
1.3.2 Barnevernets mandat	8
1.4 Problemstilling	8
1.5 Sentrale begrep	8
1.5.1 Omsorg, foreldreskap og oppdragelse	8
1.5.2 Omsorgssvikt	9
1.5.3 Normer	9
1.5.4 Sosial klasse og sosioøkonomisk status	9
1.6 Oppgavens oppbygging	10
2.0 Forskning og teori	10
2.1 Forskning på feltet	10
2.2 Teori	11
2.2.1 Sosiologiske perspektiver på barn og barndom	11
2.2.2 Intensivt foreldreskap	12
3.0 Metode	14
3.1 Vitenskapsteoretisk tilnærming	14
3.3 Forforståelse	15
3.4.1 Kommentar til søkeord	16
3.4.2 Inklusjonskriterier og kildekritikk	16
3.5 Utvalgt litteratur	16
3.6 Tematisk analyse	18
4.0 Funn	18
4.1 Forhold av betydning for omsorgssituasjonen	18
4.1.1 Foreldres omsorgsutøvelse og samspill med barnet viktigst	18
4.1.2 Sosioøkonomiske forhold og forhold ved barnet av mindre betydning	18

4.2 En oppfatning av hva som er godt foreldreskap	19
4.2.1 Kvaliteter ved gode foreldre	19
4.2.2 Norsk, middelklasse oppdragelse	20
4.2.3 Forståelse av foreldre-barn-relasjonen	21
4.3 Usikkerhetsmomenter og andre faktorer av betydning for omsorgsforståelsen	21
4.3.1 Kulturforskjeller i oppdragelse.....	21
4.3.2 Foreldrekonflikter	22
5.0 Drøfting	23
5.1 En for smal forståelse?.....	23
5.2 Det norske foreldreskapet	23
5.3 Betydningen av sosial klasse.....	25
5.4 Implikasjoner for praksis, familier og barn	26
6.0 Avslutning	27
7.0 Referanseliste	29
Vedlegg 1: Oversikt over søk.....	34

1.0 Innledning

Barnevernet får stadig kritikk i media for sine beslutninger, og særlig er det skjønnsmessige aspektet ved dem ofte gjenstand for kritikk. Barnevernet kritiseres blant annet for «finmåling» av omsorg (Odland, 2018) og det etterlyses en nasjonal standard for barnevernundersøkelser (Lauritzen et al., 2017). Advokatene Totland, Gundersen og Trønnes hevder at «kritikken som rettes mot norsk barnevern knyttes til spørsmålet om hva som er god nok omsorg». De viser til mikroanalysering av omsorg, og spør hva som skjedde med «god nok» omsorg (2015). Samtidig er Helsetilsynet (2022) bekymret etter at det ble avdekket svikt i 8 av 9 barneverntjenester. Helsetilsynet vurderer at manglende kvalitet på barneverntjenestens undersøkelsesarbeid fører til at for mange barn ikke får avdekket sine behov for hjelp, og dermed kan bli værende i en vanskelig omsorgssituasjon for lenge eller ikke få hjelp i det hele tatt.

Av NOU 2012: 5 fremgår det at en av hovedårsakene til at barnevernet overtar omsorgen for barn er at foreldrene ikke gir god nok omsorg (2012, s. 67). Den mest angitte grunnen for nye tilfeller av barn og unge med barnevernstiltak i 2020 var manglende foreldreferdigheter (Statistisk Sentralbyrå, 2021). Ved bekymringer for om et barn får god nok omsorg oppfordres man til å melde fra til barnevernet (Bufdir, u.å.). Offentlig ansatte og enkelte andre yrkesgrupper har meldeplikt etter barnevernloven (1992) § 6-4. Barnevernet mottar altså bekymringsmeldinger som kan føre til en undersøkelse der det må vurderes om omsorgen barnet får er god nok. «God nok omsorg» er et begrep som brukes mye, men det er ikke tydelig definert i lovverket. Begrepet er ikke operasjonalisert, og dermed blir vurderingen av hva som er tilfredsstillende omsorg en skjønnsmessig vurdering.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Jeg fattet interesse for temaet da jeg var i praksis i en barneverntjeneste, og selv var med på å gjøre vurderinger og ta beslutninger i undersøkelsessaker. Også i praksis var mitt inntrykk at det fantes en oppfatning av hva god omsorg er og hvilke foreldreferdigheter som er ønskede. Samtidig opplevde jeg ikke at det var urealistiske forventninger til hva enkelte foreldre kunne gi barnet sitt, men heller en tanke om hva som var tilstrekkelig og «godt nok». Med andre ord møtte jeg en del normer som ble tatt for gitt og ikke diskutert.

Den ovennevnte kritikken og min personlige interesse for og erfaringer fra barnevernsfeltet, har gjort meg nysgjerrig på hvordan barnevernet forstår god omsorg.

1.2 Sosialfaglig relevans

Barnevernet utøver hjelp og kontroll i møte med familier, for å sikre at barn får god omsorg. Barnevern er kulturelt og tidsmessig preget av rådende tenkemåter (Ohnstad et al., 2014, s. 113). Synet på oppdragelse endrer seg og varierer kulturelt. Kvello (2015, s. 217) skriver at «omsorg for barn kan ikke løsrives fra den tiden eller den kulturen som man lever i, eller den etnisiteten barnet er en del av». I boken «Om barnet» viser Thuen (2008) at synet på barndom og oppdragelse har endret seg gjennom historien. Studsrød og Tuastad (2017) tegner et bilde av dagens norske barneomsorg som barnesentrert, med sterk offentlig tilstedeværelse blant annet gjennom barnevernet, der forventninger til foreldreskapet medfølger.

Barnevernet og institusjoner med meldeplikt til barnevernet er sentrale arbeidsplasser for sosialarbeidere. Som sosialarbeider gjør man ubevisst vurderinger av og tar beslutninger om omsorg basert på en forståelse av hva *god omsorg* er. Dette er viktig å reflektere over ettersom det er et begrep som tas for gitt, men som har viktige implikasjoner for barn og familier. Derfor er det relevant å undersøke dominerende tenkemåter knyttet til omsorgsbegrepet i dagens barnevern. Oppgaven vil kunne bidra til kritisk tenkning rundt forståelser og oppdragelsesnormer som underligger barnevernets vurderinger av foreldres omsorgsutøvelse.

1.3 Juridisk rammeverk og barnevernets mandat

1.3.1 Juridisk rammeverk

FNs barnekonvensjon

Barnekonvensjonen ble vedtatt i 1989 og ratifisert av Norge i 1991 (FN-sambandet, 2022). Barn defineres i konvensjonen som ethvert menneske under 18 år. Barnekonvensjonen står sterkt i norsk rett, ettersom den går foran annen lovgivning ved motstrid (menneskerettsloven, 1999, §§ 2 og 3).

Av konvensjonen fremgår det at barn har rett på beskyttelse og omsorg og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn (art. 3). Barn har rett til ytringsfrihet, og barnets synspunkter skal bli hørt og vektlagt (art. 12 og 13). Barn skal ikke skilles fra sine foreldre bortsett fra når kompetente myndigheter med hjemmel i lov beslutter at det er nødvendig av hensyn til barnets beste, for eksempel ved mishandling eller vanskjøtsel av barnet (art. 9). Barnet skal beskyttes mot vold, skade, misbruk, vanskjøtsel, forsømmelig behandling, mishandling og utnyttning (art. 19). Barn har etter art. 27 rett til tilstrekkelig levestandard, og foreldre eller ansvarlige for barnet har det grunnleggende ansvaret for å sikre nødvendige levevilkår for barnets utvikling. Staten skal treffe egnede tiltak for å hjelpe barnets ansvarlige med å virkeliggjøre denne rettigheten (FN-sambandet, 2022).

Barnelova

Barnelova (1981, § 30) gir barnet krav på omsorg og omtanke fra de som har foreldreansvaret, og foreldreansvaret skal utøves ut fra barnets interesser og behov. Barnet skal gis forsvarlig oppdragelse og forsørgelse, og ikke utsettes for vold eller annet som kan skade dets fysiske eller psykiske helse (§ 30). Ifølge § 31 skal foreldre lytte til barnet og legge vekt på barnets meninger etter hvert som barnet blir i stand til å danne egne synspunkt.

Barnevernloven

Barnevernets ansvar og oppgaver er regulert i barnevernloven (1992). I lovens formålsbestemmelse (§ 1-1) heter det at «loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid». Barn og unge skal ha gode og trygge oppvekstvilkår (§ 1-1). Barnevernet gjennomfører undersøkelser av barns omsorgssituasjon etter § 4-3, og kan iverksette hjelpetiltak for å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien (§ 4-4). Dersom barnevernet vurderer at det er alvorlige mangler ved omsorgen barnet får eller at barnets helse eller utvikling kan bli alvorlig skadd, og hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig for å skape tilfredsstillende forhold, kan det fremmes sak om omsorgsovertakelse etter § 4-12.

1.3.2 Barnevernets mandat

Barnevernets oppgaver ligger til både stat og kommune (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 20). Min oppgave konsentrerer seg hovedsakelig om kommunalt barnevern, da det er barneverntjenesten som i første omgang foretar omsorgsvurderinger i kontakt med barn og foreldre. Ifølge Bunkholdt og Kvaran (2021, s. 20) er barneverntjenestens hovedoppgaver å gi råd og veiledning, foreta undersøkelser av barns omsorgssituasjon og treffe vedtak om hjelpe- og omsorgstiltak etter barnevernloven.

Når barneverntjenesten gjennomfører undersøkelse er det barnets totale omsorgssituasjon som skal undersøkes, som innebærer barnets helse, utvikling, behov, fungering og relasjonelle forhold, foreldres rusvaner, psykiske helse og omsorgskompetanse, samt familiens nettverk, levekår og totale livssituasjon (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 103 og s. 111). Ved vurdering av omsorgssituasjonen må det tas stilling til hva ved omsorgen som er tilstrekkelig, og hva som ikke er godt nok (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 134). Det er ingen konkret grense mellom god nok og ikke god nok omsorg (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 134; Kvello, 2015, s. 217).

1.4 Problemstilling

På bakgrunn av det jeg har gjort rede for innledningsvis, har jeg formulert følgende problemstilling:

Hvilke forståelser har barnevernet av hva god omsorg er?

Oppgaven avgrenses til norsk kontekst, med hovedfokus på barneverntjenesten. For å få innblikk i forståelser benyttes forskning som belyser barnevernsarbeideres perspektiv.

1.5 Sentrale begrep

1.5.1 Omsorg, foreldreskap og oppdragelse

Begrepet omsorg forbindes med å hjelpe og å ta vare på noen (Ruyter & Vetlesen, 2004, s. 218). Oppgaven vil omhandle omsorgen foreldre gir til sine barn. I det juridiske rammeverket trekkes beskyttelse av barn og ivaretagelse av deres levekår, helse og utvikling frem i

forbindelse med omsorg. Tett tilknyttet omsorgsbegrepet er begrepene *foreldreskap* og *oppdragelse*. Foreldreskap (*parenting*) forstås i oppgaven som det foreldre *gjør* når de skal fylle foreldrerollen (Bø & Olsen, 2008, s. 13), altså foreldres praksiser/handlinger (Studsrod & Tuastad, 2017, s. 110). Oppdragelse handler om å lære barnet opp til å bli et sosialt vesen, oppføre seg og mestre samfunnets spilleregler («Oppdra», u.å.). Omsorg, foreldreskap og oppdragelse vil i stor grad brukes om hverandre og på tilsvarende måter om praksiser og handlinger foreldre gjør for å ta vare på og oppdra barna sine.

1.5.2 Omsorgssvikt

Kvello (2015, s. 213-217) definerer tre hovedformer for skadelig barneomsorg: *omsorgssvikt*, *vold og mishandling* og *utnyttelse og seksuelle overgrep*. Omsorgssvikt handler om «en betydelig sviktende ivaretagelse av barnets grunnleggende behov for stimulering, oppfølging og beskyttelse» (Kvello, 2015, s. 213). Kvello knytter begrepet til mangel på handling i motsetning til de andre hovedformene som er aktiv påføring av krenkelser. Eksempler på omsorgssvikt er fysisk omsorgssvikt (mat, klær, hygiene) og mangelfull beskyttelse og tilsyn av barnet. Emosjonell omsorgssvikt, som er sentralt i denne oppgaven, omhandler ignorering av barnets kontaktsøking ved lite respondering på og involvering i barnet, og å overse mange av barnets signaler og være emosjonelt lite tilgjengelig (Kvello, 2015, s. 213-214).

1.5.3 Normer

Normer er et aktuelt og underliggende begrep i oppgaven. Ifølge Schiefloe (2019, s. 141) er en norm «en kjent og allment akseptert forskrift som sier hva som er riktig og uriktig atferd». Normer er uskrevne regler, der retten til kontroll av atferd ligger hos andre enn den som utfører atferden, og normativ kontroll er sosialt definert gjennom utbredt enighet om hva som er akseptabel atferd innenfor den aktuelle sosiale konteksten (Schiefloe, 2019, s. 141). Normer for omsorg/foreldreskap/oppdragelse blir dermed en forskrift om riktig/uriktig omsorgsutøvelse som det forventes at foreldre følger.

1.5.4 Sosial klasse og sosioøkonomisk status

Sosial ulikhet i et samfunn kan fremstilles ved beskrivelser av hovedgrupperinger – *klasser* – av mennesker som befinner seg på omtrent samme nivå ut fra den samlede fordelingen av

goder og byrder i samfunnet. *Sosioøkonomisk status* er en samlebetegnelse som beskriver en persons plassering i det samfunnsmessige ulikhetshierarkiet (Schiefløe, 2019, s. 249-250).

1.6 Oppgavens oppbygging

I oppgavens første del har jeg gjort rede for bakgrunn for valg av tema, hvorfor temaet er viktig og aktuelt å forske på, juridisk rammeverk og barnevernets mandat. I del 2 presenteres forskning på barnevernsfeltet, samt teori jeg senere vil se funnene mine opp mot. I del 3 redegjør jeg for metodisk fremgangsmåte. I del 4 presenteres funn. Denne delen har jeg valgt å vie stor plass fordi den langt på vei belyser og bidrar med klare svar på problemstillingen, samt at jeg allerede her ser funnene opp mot hverandre (Aveyard, 2019, s. 6). I del 5 drøftes hovedfunnene og implikasjoner av disse i en større kontekst i lys av forskning og teori. Del 6 er en avslutning.

2.0 Forskning og teori

2.1 Forskning på feltet

Selv om barnevernsfeltet er gjenstand for mye forskning, er mitt inntrykk at mengden forskning som direkte belyser barnevernets forståelser av god omsorg ikke er stor. Intervjuer med barnevernsarbeidere fra rundt årtusenskiftet viste imidlertid at forhold oppfattet som skadelige for barn var foreldres mangler knyttet til foreldrepraksis, der samspill, kontakt, oppmerksomhet samt mangelfull skjerming og oppfølging var sentrale tema. Dersom barna hadde problemer ble disse forstått som en konsekvens av foreldrenes omsorg. Barnevernets oppmerksomhet var rettet mot foreldres personlighet, og sosioøkonomiske forhold ble sjeldent tematisert (Christiansen & Anderssen, 2012). En slik tendens er Andenæs (2004) kritisk til, og hevder at barnevernets ensidige utviklingspsykologiske tilnærming fører til at en rekke sosioøkonomiske faktorer overses. Kojan (2010) har forsket på barnevernsarbeideres vurderinger av barns omsorgssituasjon i høystatusfamilier, og viser at barnevernsarbeidere ikke ser forbi familiens sosiale status når denne er høy.

Forskning relatert til barnevernsfeltet belyser kulturelle fallgruver ved omsorgsvurderinger av minoritetsforeldre, der mangel på kulturkompetanse og feil bruk av psykologisk teori blir

problematisert (van der Weele & Fiecko, 2020). Hollekim et al. (2016) har med utgangspunkt i møtet mellom innvanderforeldre og barnevernet i media identifisert diskurser om barn og foreldreskap i Norge. Disse kjennetegnes av en nulltoleranse for foreldrepraksiser som benytter vold, og at godt foreldreskap er barnesentrert og dialogbasert. Videre anses det som viktig at foreldre engasjerer og involverer seg i barns liv, og følger dem opp på for eksempel fritidsaktiviteter. Foreldre betraktes som avgjørende for barns utvikling av ferdigheter, som medfører prosesser for standardisering og homogenisering av foreldreskap, der noen grupper av foreldre posisjoneres som mangelfulle (Hollekim et al., 2016).

2.2 Teori

2.2.1 Sosiologiske perspektiver på barn og barndom

Det finnes ikke én enkelt måte å forstå barn og barndom på. Gjennom historien har barn hatt forskjellige roller i samfunnet, og barndommen blitt betraktet på ulike måter (Thuen, 2008). Ifølge Sommer (2010/2012, s. 39) ser man i dag på barnet som et unikt individ som opplever og forstår verden på sin måte, og har sitt eget perspektiv på verden. Voksne skal i dag tilstrebe å leve seg inn i og forstå barnet slik barnet selv opplever verden. Fokuset på barns perspektiv og barneperspektiv reflekteres i dag både i lovgivning, forskning og på ulike fagfelt (Sommer, 2010/2012, s. 39).

Thelen og Haukanes (2010) beskriver en debatt mellom ulike disipliners forestillinger om barn og barndom. Utviklingspsykologi har vært preget av en universalistisk tilnærming der barns utvikling følger samme utviklingsmessige stadier, samt en vektlegging av tilknytning og foreldre-barn-relasjonen (Thelen & Haukanes, 2010, s. 17). I klassisk sosiologi betraktet man barnet som en «becoming» (Sommer, 2010/2012, s. 59), som innebærer at man ser barnet som et objekt som skal påvirkes, formes og forandres, med fokus på hva barnet skal bli i fremtiden (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 54-55). Barndommen var dermed en utviklings- og overgangsfase på vei mot den endelige tilstanden; voksendommen (Bunkholdt & Kvaran, 2021, s. 54-55; Sommer, 2010/2012, s. 59). Corsaro (2015, s. 7) betegner dette som en deterministisk modell for sosialiseringprosessen. Ifølge han er sosialisering prosessene der barn tilpasser seg og internaliserer samfunnet. I den deterministiske modellen har barnet en passiv rolle, og ses både som en nybegynner med potensiale til å bidra i samfunnet og en

trussel som må kontrolleres og læres nøye opp (Corsaro, 2015, s. 7). De universalistiske tendensene i utviklingspsykologi og den deterministiske sosialiseringmodellen har blitt kritisert av nye sosiologiske og antropologiske perspektiver på barn og barndom, der barn som aktør og barndom som sosialt konstruert er sentralt (Thelen & Haukanes, 2010, s. 19).

I siste halvdel av 1980-tallet og opp gjennom 1990-tallet oppstod sosiologiens nye barndomsparadigme, ved at det utviklet seg en rekke banebrytende ideer om barn (Sommer, 2010/2012, s. 59). Corsaro (2015, s. 3-4) fremholder at en ny sosiologisk forståelse av barn og barndom betrakter barn som aktive og kreative sosiale aktører som skaper sine egne unike barnekulturer samtidig som de bidrar til å konstruere samfunnet og den voksne verden gjennom forhandlinger med voksne. Barndom anses som en permanent strukturell del av samfunnet, der barn er midlertidige medlemmer i perioden de er barn, men som for samfunnet består selv om medlemmene og samfunnets oppfatning av barndommens natur endrer seg. Med barndom som strukturell kategori i samfunnet, er barn samfunnsdeltakere fra de er født (Corsaro, 2015, s. 3-4). Det er imidlertid store forskjeller i synet på barn og barndom avhengig av sosial klasse. For eksempel fant Lareau (2011, s. 1-3) at det i middelklassen er vanlig at barn diskuterer med og henvender seg til voksne som om de er relativt likestilte, mens arbeiderklassen og fattige har en tydelig grense mellom voksne og barn, og gir instruksjoner til barna fremfor å forhandle med dem. Gjennom sin studie viser hun også hvordan barns erfaringer, hverdag og oppvekst varierer avhengig av foreldres klasses tilhørighet (Lareau, 2011).

2.2.2 Intensivt foreldreskap

Med endringer i barnesyn har det også forekommet endringer i synet på oppdragelse. Ifølge Faircloth (2014, s. 25) har forventninger til og opplevelser av foreldreskap gjennomgått store endringer det siste halve århundret. Thelen og Haukanes (2010, s. 1) peker på en utbredelse av vestlige konsepter for hva en god og riktig barndom bør være, og vestlige idealer for foreldreskap utvikler seg til å bli mer og mer barnesentrert (Thelen & Haukanes, 2010, s. 20). En slik utvikling har paralleller til den nye sosiologien med henblikk på barnets sentrale posisjon, men utviklingspsykologiske teorier har vært avgjørende for vestlige forestillinger om hvordan barn bør utvikle seg og støttet opp under vestlige middelklassenormer for

foreldreskap der tilknytning (særlig til mor) og en foreldre-barn-relasjon preget av følelsesmessig varme har vært vektlagt (Thelen & Haukanes, 2010, s. 17-20).

Barn ses i dag som mer sårbare for risikoer som kan påvirke deres fysiske og emosjonelle utvikling, og foreldre forstås som avgjørende for barns utvikling og fremtid. Oppgaver tilhørende foreldrerollen har dermed blitt stadig flere, og begrepet «intensivt foreldreskap» er blitt lansert for å beskrive dette (Faircloth, 2014, s. 26). Sharon Hays (i Faircloth, 2014, s. 27) benyttet i 1996 begrepet «intensivt morskap» for å beskrive en moderne hegemonisk ideologi som oppfordrer mødre til å bruke enorme mengder tid, energi og penger på barna sine. Ifølge denne ideologien er riktig barneoppdragelse barnesentrert, ekspertveiledet, emosjonelt absorberende, arbeidskrevende og økonomisk kostbar. Det er ikke nok å «klare seg» og gjøre det som virker enklest; mødre skal lytte til eksperter på barns utvikling (Hays, i Faircloth, 2014, s. 27). Furedi (i Faircloth., 2014, s. 30) hevder at fagfolk tar over oppdragelse, og at foreldreskap i økende grad forstås som en *for viktig* oppgave å overlate til foreldre.

I intensivt foreldreskap angis et spesifikt sett av ferdigheter: et visst nivå av ekspertise om barn og hva de trenger av omsorg, basert på den nyeste forskningen om barns utvikling, samt en tilknytning til en bestemt måte og pedagogisk strategi for barneoppdragelse (Faircloth, 2014, s. 31). Lareau (2011, s. 4-5) – som har utført sin forskning i amerikansk kontekst – peker på en bred faglig enighet om at god barneoppdragelse innebærer å støtte barns utvikling gjennom blant annet å snakke, resonnere og forhandle med dem, ta aktiv del i skolegangen deres og vise følelsesmessig varme. Faircloth (2014, s. 32) trekker også frem involvering i fritidsaktiviteter. Flere har knyttet dette engasjerte og involverte foreldreskapet til middelklasse-idealene (Gillies, 2005, s. 842; Romagnoli & Wall, 2012, s. 273), og pekt på begrensninger med hensyn til for eksempel tid, språk (Lareau, 2011, s. 236) og økonomiske ressurser (Gillies, 2005, s. 842) for foreldre som ikke tilhører middelklassen. Lareau (2011) viser gjennom sin studie at også hva man betrakter som godt foreldreskap avhenger sosial klasse og kultur. Hun fant at klasseforskjeller var av større betydning enn kultur i denne sammenheng, og forskjeller mellom barn, familieliv og barneoppdragelse var størst på tvers av sosiale klasser (Lareau, 2011, s. 4). Ideologien om intensivt foreldreskap påvirker altså foreldre i ulik grad. Langt i fra alle foreldre i vestlige samfunn er intensive foreldre, men

intensivt foreldreskap er et ideal for praksis som foreldre vurderes mot (Faircloth, 2014, s. 31).

3.0 Metode

3.1 Vitenskapsteoretisk tilnærming

Oppgaven har en hermeneutisk innfallsvinkel. Dalland (2017, s. 45) forklarer at hermeneutikk betyr fortolkningslære, og at når man fortolker forsøker man å finne frem til meningen i noe, eller forklare noe som i utgangspunktet er uklart. Hermeneutikken omhandler fortolkning av meningsfulle fenomener, og menneskelige handlinger, tekster og språklige uttrykk er eksempler på fenomener som har en betydning (Dalland, 2017, s. 46). Når jeg i denne oppgaven forsøker å finne frem til barnevernets forståelser av god omsorg, fortolker jeg litteratur og forskning skrevet med utgangspunkt i andres fortolkninger.

Oppgaven bygger også på sosialkonstruktivisme. Ut fra dette perspektivet konstrueres menneskers virkelighetsforståelse i en intersubjektiv kontekst, gjennom språklig interaksjon med andre. Sosiale problemer kan sies å være konstruerte i den forstand at de ikke kan registreres uavhengig av praksisene de formes av og begrepene og teoriene samfunnet bruker for å beskrive dem. Fenomener kan sies å konstrueres gjennom måten vi begrepsliggjør, ser og forholder oss til dem (Thomassen, 2006, s. 180-181). I min oppgave innebærer dette et kontekstualisert syn på god omsorg, foreldreskap, oppdragelse og barndom. Disse er fenomener konstruert i en kontekst.

3.2 Litteraturstudie

Jeg foretar en litteraturstudie av kvalitativt datamateriale. Ifølge Aveyard (2019, s. 2) er litteraturstudie en omfattende studie og tolkning av litteratur knyttet til et bestemt spørsmål. I en litteraturstudie starter man med å utforme en problemstilling, som man deretter forsøker å besvare ved å systematisk søke etter, vurdere og analysere relevant litteratur (Aveyard, 2019, s. 2). Grunnet begrenset tid og ressurser har jeg ikke mulighet å gjennomføre en fullstendig systematisk litteraturstudie (Aveyard, 2019, s. 3), men jeg vil likevel benytte en systematisk tilnærming når det gjelder identifisering, kritikk og analyse av litteraturen (Aveyard, 2019, s. 12).

Litteraturstudier søker å oppsummere tilgjengelig litteratur om et tema (Aveyard, 2019, s. 4). Ifølge Aveyard (2019, s. 6) kan det skapes et mer helhetlig bilde av informasjonen relatert til et tema når man samler forskning og ser litteratur i lys av hverandre. Videre utgjør den samlede informasjonen et bedre utgangspunkt for yrkesutøvere som skal gjøre faglige vurderinger enn det er å benytte seg av én enkeltstående informasjonskilde.

Litteraturstudier gir innsikt i og åpner for nye konklusjoner relatert til et tema (Aveyard, 2019, s. 6).

Litteraturstudie er en hensiktsmessig metode å benytte for å belyse problemstillingen min. Jeg vil kunne bidra til en oversikt over hva litteraturen sier om barnevernets forståelser av god omsorg, og deretter drøfte funnene i lys av relevant teori og forskning.

3.3 Forforståelse

Ifølge Dalland (2017, s. 58) er det viktig å være bevisst sin forforståelse, som er de meningene og tankene man har om et fenomen før man undersøker det. Min forforståelse er særlig preget av at jeg tar en utdanning i sosialt arbeid, samt mine praksiserfaringer i barneverntjenesten. Forforståelsen min kan ha en innvirkning på studien min, selv om jeg vil forsøke å ikke påvirkes av den og benytte metoder for å motvirke dette (Dalland, 2017, s. 58).

3.4 Søkeprosessen

For å finne relevant fag- og forskningslitteratur til å belyse problemstillingen min har jeg søkt i databasene Oria og SocINDEX. Jeg startet bredt, og søkte etter litteratur fra 2010-2022. Hovedfokuset var på norske søk, da oppgaven omhandler barnevernet i Norge. Jeg foretok systematiske søk med søkeordene «omsorg», «foreldreskap» og «oppdragelse» i kombinasjon med «foreldre» og «barnevern». På engelsk kombinerte jeg «good parenting» og «parenting» med «child welfare services»/«child protective services»/«social services» og «Norway/norwegian». En detaljert oversikt over søk er vedlagt oppgaven, se vedlegg 1.

3.4.1 Kommentar til søkeord

Selv om oppgaven på norsk tar utgangspunkt i omsorg, valgte jeg på engelsk å søke etter «parenting» da jeg vurderte at dette begrepet ville gi mest relevante treff. Dette kan ha hatt innvirkning på funnene mine, da begrepet mer direkte knyttes til foreldrenes rolle. Likevel er de fleste inkluderte artiklene resultat av det norske søket der «omsorg» ble benyttet som søkeord, og mønsteret er det samme i både de norske og de engelske.

3.4.2 Inklusjonskriterier og kildekritikk

Inklusjonskriteriene mine var at litteraturen var publisert i tidsperioden 2010-2022, belyste barnevernsarbeideres perspektiv og var i en norsk kontekst. Jeg har også fortrinnsvis søkt etter fagfelleverderte artikler, men likevel valgt å inkludere en rapport (Christiansen et al., 2019) som ikke er fagfellevurdert, da denne er svært relevant for min problemstilling. Rapporten er et samarbeid mellom fem kunnskaps- og forskningssentre og utarbeidet på oppdrag fra Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet, og jeg anser den derfor som pålitelig. Jeg har også inkludert en artikkel fra 2011, som dermed er over ti år gammel. Forskningen som formidles i denne samsvarer imidlertid med de nyere artiklene, og jeg tolker dette som et tegn på at den ikke er foreldet. Av kildekritiske hensyn har jeg altså vært bevisst på at forskningen skulle være relativt ny, ettersom forskning er ferskvare og barnevernsfeltet er i stadig endring, og at den skulle være fagfellevurdert, som er en kvalitetsindikator. Resultatet av søkeprosessen ble fem fagfelleverderte artikler og en forskningsrapport.

3.5 Utvalgt litteratur

I «Children's confidences, parents' confessions: Child welfare dialogues as technologies of control» presenterer Hennum (2011) sine funn fra en detaljert analyse av dialogsekvenser nedtegnet i sosialarbeideres rapporter i 28 familiers barnevernssaker (80 barn) med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Artikkelen belyser og diskuterer hvordan barnevernsarbeiderne snakker om omsorg og foreldreskap i norsk kontekst.

Rugkåsa et al. publiserte i 2015 artikkelen «Barnevernsarbeideres møte med barn og familier med minoritetsbakgrunn». Denne bygger på en innsamling av 160 anonymiserte kasus som representerer barnevernfaglig arbeid med etniske minoriteter. Kasusene ble utarbeidet av

barnevernsarbeidere på videreutdanningen «Barnevern i et minoritetsperspektiv», og gir innsikt i beskrivelser og forståelser av barnevernfaglige problemer i minoritetsfamilier og minoritetsforeldre som omsorgspersoner.

I artikkelen «Et maktperspektiv på «gode nok foreldre» i barnevernets kontekst» av Langsrud et al. (2017) benyttes data fra PhD-studien «Fra tanker til teori: En studie om barnevernets resonnering». I denne ble 18 barnevernsarbeidere intervjuet om sine erfaringer og oppfatninger rundt egne vurderinger i saker de jobber aktivt med. Artikkelen tar utgangspunkt i uttrykket «gode nok foreldre», som ble brukt av barnevernsarbeiderne i studien når de snakket om sine barnevernfaglige vurderinger.

I «Råd og veiledning som tiltak i barneverntjenesten» har Ljones et al. (2019) foretatt en kvalitativ dokumentanalyse av vedtak og tiltaksplaner for 84 familier fra 14 barneverntjenester der råd og veiledning er satt inn som hjelpetiltak, og studert hva barneverntjenesten ønsker å oppnå med å sette inn dette hjelpetiltaket. Artikkelen diskuterer kunnskap og normer som synes å ligge til grunn for tiltaket, og hvordan barnevernet gjennom tiltaket formidler og opprettholder en forståelse av hva som anses som godt foreldreskap.

Rapporten «Når barnevernet undersøker» av Christiansen et al. (2019) formidler både kvantitativ og kvalitativ forskning om barnevernets undersøkelsesprosess. Jeg benytter det kvalitative materialet, som utgjøres av tekstutdrag fra 69 undersøkelsesrapporter, intervju med 14 barnevernsledere og diskusjoner i totalt 13 fokusgrupper med til sammen 80 kontaktpersoner. Materialet jeg benytter belyser hvordan barnevernet forstår gode foreldre, og ulike forhold som har betydning for hvordan barnevernet forstår barns omsorgssituasjon.

«Should we take their children? Caseworkers' negotiations of 'good enough' care for children living with high-conflict parents» av Sudland og Neumann (2021) baserer seg på fokusgruppeintervjuer og individuelle intervjuer med 31 barnevernsarbeidere. Intervjuene omhandler skjønnsvurderinger i saker med fastlåste foreldrekonflikter, og artikkelen belyser forhold som virker inn på forståelser av barnets omsorgssituasjon.

3.6 Tematisk analyse

«Tematisk analyse er en metode for å identifisere, analysere og rapportere mønstre (tema) i et datamateriale» (Braun & Clarke, 2006, s. 79, egen oversettelse). Et tema fanger opp noe i dataene som er viktig for å belyse problemstillingen, og representerer en form for betydningsfulle mønstre i datamaterialet. Tematisk analyse organiserer og beskriver datamaterialet på en detaljert måte (Braun & Clarke, 2006, s. 79-82). Jeg benyttet meg av fremgangsmåten til Braun og Clarke (2006) for å analysere litteraturen jeg har valgt ut.

4.0 Funn

4.1 Forhold av betydning for omsorgssituasjonen

4.1.1 Foreldres omsorgsutøvelse og samspill med barnet viktigst

Barnevernet er i stor grad opptatt av foreldrefunksjoner og foreldrenes omsorgsutøvelse i sine forståelser av et barns omsorgssituasjon (Christiansen et al., 2019, s. 235; Henum, 2011, s. 546; Langsrud et al., 2017, s. 131; Ljones et al., 2019, s. 160-161; Sudland & Neumann, 2021, s. 688-689), hvor særlig tilknytning (Langsrud et al., 2017, s. 133) og samspill med barnet (Langsrud et al., 2017, s. 135; Ljones et al., 2019, s. 165) er sentralt. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom vurderinger og begrunnelser knyttet til hjelpetiltak, hvor hensikten oftest er å bedre foreldres omsorgsutøvelse (Christiansen et al., 2019, s. 159; Langsrud et al., 2017, s. 135; Ljones et al., 2019, s. 160).

4.1.2 Sosioøkonomiske forhold og forhold ved barnet av mindre betydning

Til tross for at beskrivelser av familiens problemområder ikke er klar eller entydig, benytter barnevernsarbeidere ofte psykologiske forklaringsmodeller til å forstå og løse familiens utfordringer, og utelater andre måter å gjøre dette på (Langsrud et al., 2017, s. 136). Barnevernet retter mindre oppmerksomhet mot andre forhold ved et barns omsorgssituasjon, som for eksempel familiens sosioøkonomiske forhold (Ljones et al., 2019, s. 162; Rugkåsa et al., 2015, s. 104). For Ljones et al. (2019, s. 166) fremsto barnet og foreldrene som uavhengige av den sosiale konteksten de lever i. Når sosioøkonomiske forhold ble adressert i materialet til Rugkåsa et al. (2015, s. 104) ble de ikke sett i

sammenheng med for eksempel fattigdom eller klasse, men heller som et uttrykk for personlighet og egenskaper.

Christiansen et al. (2019, s. 235) fant at beskrivelser av barns fungering ble mindre betydningsfull i barnevernets begrunnelser, og hevdet dette kunne skyldes at barna hovedsakelig forstås som konsekvenser av foreldrenes omsorgsutøvelse. En slik forståelse hadde også barnevernsarbeiderne i Hennes (2011, s. 546). Opplysninger om at barnet har aldersadekvat utvikling eller god fungering blir videre en del av dokumentasjonen på at foreldrenes omsorg er tilfredsstillende (Christiansen et al., 2019, s. 150). I Ljones et al. (2019, s. 162) var forhold ved barnet som dets helse og utvikling tema i noen av sakene, selv om dette forekom langt sjeldnere enn fokuset på foreldrenes omsorgsutøvelse. Når tiltaket rettet seg mot barnet ble blant annet barnets opplevelse av mestring, utvikling på ulike områder og fritidsaktiviteter vektlagt (Ljones et al., 2019, s. 162). Hennes (2011, s. 546) fant også at fritid forstås som viktig for barn, og barnevernet foreslo ofte fritidsaktiviteter som tiltak.

4.2 En oppfatning av hva som er godt foreldreskap

4.2.1 Kvaliteter ved gode foreldre

Barnevernet virker å ha en oppfatning av hva som er god omsorg og hvem som er gode foreldre (Christiansen et al., 2019, s. 162; Hennes, 2011, s. 547; Langsrud et al., 2017, s. 127; Ljones et al., 2019, s. 164; Rugkåsa et al., 2015, s. 104; Sudland & Neumann, 2021, s. 689). God omsorg innebærer å skjerme barnet (Christiansen et al., 2019, s. 163; Hennes, 2011, s. 546; Ljones et al., 2019 s. 162-163), være sensitiv i samspill med barnet (Langsrud et al., 2017, s. 133; Ljones et al., 2019, s. 161; Sudland & Neumann, 2021, s. 689), gi utviklingsstøtte (Langsrud et al., 2017, s. 133; Ljones et al., 2019, s. 163; Sudland & Neumann, 2021, s. 689), mentalisere (Christiansen et al., 2019, s. 163; Langsrud et al., 2017, s. 133) og å engasjere seg i barnet og barnets hverdag (Christiansen et al., 2019, s. 163; Ljones, 2019, s. 161; Sudland & Neumann, 2021, s. 689). Videre trenger barn rutiner og struktur (Christiansen et al., 2019, s. 163; Ljones et al., 2019, s. 161; Sudland & Neumann, 2021, s. 690), forutsigbarhet (Christiansen et al., 2019, s. 163; Ljones et al., 2019, s. 161) og oppfølging (Christiansen et al., 2019, s. 163; Ljones et al., 2019, s. 161).

Gode foreldre møter barnet på det psykiske plan (Langsrud et al., 2017, s. 132), hjelper barnet med å regulere seg og gi mening til sin indre verden (Sudland & Neumann, 2021, s. 693), stimulerer barnet, og er oppmerksomme på og forstår barnets behov og signaler, og responderer hensiktsmessig på disse (Ljones et al., 2019, s. 160-161). God omsorg innebærer forutsigbar og konsekvent grensesetting som ikke skaper frykt hos barnet (Ljones et al., 2019, s. 160-161). Foreldre bør også være bevisst på hvordan de selv fremstår og opptrer overfor barnet (Hennum, 2011, s. 545; Ljones et al., 2019, s. 161). I Langsrud et al. (2017, s. 127-135) var de fleste barnevernsarbeiderne mest opptatt av tilknytning og den emosjonelle omsorgen barnet fikk, herunder blikkontakt og samspill med barnet, men god fysisk omsorg og et hjem som ikke var uryddig og kaotisk ble også trukket frem i beskrivelser av god omsorg.

Dersom foreldrene knyttet seg opp mot barnevernets forståelse av situasjonen eller hadde samme språk og tilnærming som barnevernet med hensyn til barnet og barnets behov, ble dette ansett positivt og forstått å ha betydning for deres omsorgsutøvelse (Christiansen et al., 2019, s. 155). Videre ble foreldrenes innrømmelse av negative forhold ved egen omsorg vektlagt (Christiansen et al., 2019, s. 155; Hennum, 2011, s. 546). At foreldrene var ressurssterke kunne også ha betydning, ved at barnevernet henla saken fordi foreldrene ville kunne følge problemet opp på egenhånd (Christiansen et al., 2019, s. 157).

4.2.2 Norsk, middelklasse oppdragelse

Barnevernet er opptatt av hva *norsk* barneoppdragelse er og skal være (Hennum, 2011, s. 547; Ljones et al., 2019, s. 164; Rugkåsa et al., 2015, s. 103; Sudland & Neumann, 2021, s. 689). Det kan virke som det eksisterer oppfatninger om en korrekt måte å oppdra barn på i Norge (Hennum, 2011, s. 547; Ljones et al., 2019, s.164; Rugkåsa et al., 2015, s. 105), som er akseptabel i henhold til oppdragsnormene til den norske middelklassen (Hennum, 2011, s. 547). Norsk foreldreskap rommer idealer og verdier som anses som gode og tas for gitt (Rugkåsa et al., 2015, s. 103). Spesielt i saker der foreldre har minoritetsbakgrunn, trekkes norsk kultur inn som en norm (Hennum, 2011, s. 543; Rugkåsa et al., 2015, s. 105). Denne norske måten å oppdra barn på virker det som at barnevernet tenker at foreldre med minoritetsbakgrunn bør lære og praktisere (Hennum, 2011, s. 546; Ljones et al., 2019, s.

164). Barnevernet er videre klar på at vold ikke er tillatt i oppdragelsen i Norge (Christiansen et al., 2019, s. 201; Hennum, 2011, s. 539; Ljones et al., 2019, s. 161-162).

4.2.3 Forståelse av foreldre-barn-relasjonen

Hennum (2011, s. 538) fant at dialoger mellom barnevernet og foreldre ofte reflekterte et bestemt syn på hvordan foreldre-barn-relasjonen burde være. Barnevernet var opptatt av at barn skulle forstås som individer med egne rettigheter av sine foreldre, og få mer makt i relasjonen (Hennum, 2011, s. 538). Videre hadde barnevernsarbeidere oppfatninger av hva foreldreansvar burde være og hvilken barndom et barn burde ha (Hennum, 2011, s. 546). Barnevernet uttrykte en forståelse av barn som følelsesmessige og sårbare individer (Hennum, 2011, s. 546) som trenger beskyttelse (Hennum, 2011, s. 546; Sudland & Neumann, 2021, s. 688). Barn skal beskyttes fra voksnes verden og problemer, og ikke ha ansvar av en karakter eller mengde et barn ikke burde ha. Barnevernet uttrykker at barn kan ha plikter hjemme, men ikke i en slik grad at det krenker barnets behov for fritid (Hennum, 2011, s. 546).

I Hennum (2011, s. 545) introduserte barnevernet foreldre til en psykologisk måte å forstå barn på, der barnets atferd kan påvirkes av foreldrenes uttalelser og handlinger. Barnevernet forstod barnets atferd som resultat av følelsesmessige problemer assosiert med foreldrenes oppdragelsesmåte, og forsøkte å legge ansvaret tilbake på foreldrene ved å fokusere på barns rettigheter og hvilke oppdragelsesmåter som er akseptable og tillatt i Norge (Hennum, 2011, s. 546). I Ljones et al. (2019, s. 161) var barnet i stor grad beskrevet som mottaker eller passiv deltaker i omsorg og samspill, og veiledning var rettet mot foreldrene der de skulle få hjelp til å bedre kommunikasjonen mellom seg selv og barnet.

4.3 Usikkerhetsmomenter og andre faktorer av betydning for omsorgsforståelsen

4.3.1 Kulturforskjeller i oppdragelse

Kulturelle forhold virker noen ganger å ha betydning for hvordan barnevernet forstår en omsorgssituasjon (Christiansen et al., 2019; Rugkåsa et al., 2015). Christiansen med kolleger fant at barnevernet opplevde at minoritetsforeldre hadde annerledes forståelser av barneoppdragelse, og at dette kunne skape mer toleranse ved at barnevernet ikke stilte

samme krav til disse foreldrene (2019, s. 191). Vold kunne forstås i lys av familiens kulturelle bakgrunn, som gjorde at barnevernet tenkte at endring kunne være mulig, da volden kunne skyldes mangel på kunnskap om oppdragsregler i Norge og voldens skadevirkninger på barns utvikling. Enkelte barnevernsarbeidere uttrykte at kultur ble «en unnskyldning» i saker med vold, og at de hadde reagert hardere på slike handlinger fra norske familier (Christiansen et al., 2019, s. 201-202).

4.3.2 Foreldrekonflikter

Barnevernet er klar på at foreldrekonflikt ikke er bra for barn (Christiansen et al., 2019, s. 162; Ljones et al., 2019, s. 162-163; Sudland & Neumann, 2021). Imidlertid oppleves det vanskelig å vurdere hvor alvorlig og skadelig en konflikt er for barnets omsorgssituasjon, spesielt når konflikten er hovedårsaken til bekymring for barnet (Sudland & Neumann, 2021, s. 683). Barnevernsarbeidere bekymrer seg for hvordan konflikt kan påvirke barns utvikling, samt at disse barna er særlig utsatt for emosjonell omsorgssvikt som resultat av dysfunksjonell familiedynamikk og dårlig omsorgsutøvelse. En utfordring er å forstå hvorvidt og hvordan konflikten påvirker foreldres omsorgsevne. Ofte fremstår foreldre i konflikt som kompetente og kjærlige omsorgspersoner for sine barn. Samtidig hadde barnevernsarbeiderne en forståelse av at konflikt tar så mye av foreldres energi og oppmerksomhet at de har lite igjen til barna (Sudland & Neumann, 2021, s. 688-693).

En del av usikkerheten barnevernsarbeiderne i Sudland og Neumann (2021, s. 692) kjente på ved høykonflikt i familier, var knyttet til fraværet av vanlige kjennetegn på saker som rusmisbruk, psykiske problemer, vold og fattigdom. Ofte forekom foreldrekonflikter i ressurssterke, middelklasse familier med høytfungerende, velstående og intelligente foreldre, som gjorde det vanskelig å gjøre seg opp en forståelse av omsorgssituasjonen. I disse familiene kan barn ha gode materielle levekår, og foreldre som strukturerer barnas liv til tross for konflikt. Noen barnevernsarbeidere uttrykte at ressurssterke foreldre ikke nødvendigvis er gode nok foreldre, og skilte mellom foreldrenes materielle ressurser og deres manglende evne til å forstå hvordan konflikten kunne skade barna. Disse avviste dermed tanken om at høyere sosioøkonomiske status minsker risikoen for emosjonell omsorgssvikt (Sudland & Neumann, 2021, s. 689-693).

5.0 Drøfting

5.1 En for smal forståelse?

Det er en økende tendens til å ta utgangspunkt i psykologfaglig kunnskap i barnevernet (Kroken & Madsen, 2016, s. 98; Langsrud et al., 2017, s. 129). Tendensen er også synlig i litteraturstudien min, som indikerer at barnevernet forstår foreldrenes omsorgsutøvelse som viktigst for barnets omsorgssituasjon, og at særlig emosjonell omsorg vektlegges. Dette sammenfaller med barnevernets forståelser for to tiår siden (Christiansen & Anderssen, 2012), samt typiske vurderinger av foreldres omsorgsevne (van der Weele & Fiecko, 2020). Videre kan det trekkes paralleller til intensivt foreldreskap som er emosjonelt absorberende og stiller krav til blant annet dialog og følelsesmessig involvering med barn (Faircloth, 2014; Lareau, 2011).

Utviklingspsykologiske modeller kritiseres for å være dekontekstualiserte (Andenæs, 2004), og barnevernets tendens til å benytte slike forståelsesmåter kan føre til at andre forhold ikke vies oppmerksomhet (Kroken & Madsen, 2016, s. 95). Ifølge Kroken og Madsen (2016, s. 95) legger det psykologiske blikket for barnet til grunn en for skjør menneskeforståelse. Det hevdes at den psykologiske ekspertisen risikerer å bli hegemonisk, og stilles spørsmål ved om dette fortrenger andre forståelsesmåter (Kroken & Madsen, 2016, s. 95). At barnevernet ofte benytter psykologiske forklaringsmodeller og retter mindre oppmerksomhet mot for eksempel sosioøkonomiske forhold, fremkom både i tidligere forskning (Andenæs, 2004; Christiansen & Anderssen, 2012) og i materialet jeg studerte.

5.2 Det norske foreldreskapet

En forståelse av norsk barneoppdragelse som det «riktige» var fremtredende i materialet jeg studerte, og barnevernet forsøkte å informere og lære opp minoritetsforeldre til norsk foreldreskapsutøvelse. Hollekim et al. (2016) – som fant bred enighet om det samme i sin studie – hevder at foreldre med annen oppdragsmåte ble posisjonert som mangelfulle, og at foreldres egne perspektiver og synspunkter ikke ble viet oppmerksomhet eller tillagt betydning. En lignende tendens reflekteres i min litteraturstudie, der samsvar mellom foreldres og barnevernets språk og tilnærming til barnet og barnets behov eller innrømmelse av mangler ved egen omsorgspraksis ble ansett som positivt. Ifølge Hollekim et al. (2016) kan

konsekvenser av en slik praksis gjøre at man ikke får innblikk i eller ser potensielle fordeler av mangfoldig barneoppdragelse. Barnevernet kritiseres videre for ikke i tilstrekkelig grad å anerkjenne at det som anses som god samhandling mellom foreldre og barn avhenger av kultur og kontekst, og å forstå det som er kulturelle forskjeller som mangel på eller dårlig kommunikasjon mellom foreldre og barn (Hollekim et al., 2016; van der Weele & Fiecko, 2020).

Litteraturstudien min tyder på at barnevernet er opptatt av at foreldre skal anerkjenne barn som individer med egne rettigheter, og at oppdragelsen reflekterer dette. Den juridiske vektleggingen av barns rettigheter og sosiologiens syn på barnet som aktiv aktør og samfunnsdeltaker, er altså synlig i materialet jeg studerte, og sammenfaller også med annen forskning (Hollekim et al., 2016). Samtidig ble barnet i litteraturen jeg studerte ofte sett som passiv mottaker av omsorg, og barnevernets hjelp var rettet mot foreldrene (Ljones et al., 2019). Studien min tyder i likhet med Christiansen og Andersen (2012) på at barn, og særlig barns problemer, i stor grad forstås som produkter av foreldres omsorgsutøvelse. Dette kan imidlertid reflektere den utviklingspsykologiske tankegangen som underligger intensivt foreldreskap, der barn ses som sårbare, og foreldre som avgjørende for deres utvikling og fremtid (Faircloth, 2014). En uttalt forståelse av barn som sårbare – og følelsesmessige – individer fremkom for øvrig også i Henum (2011).

Synet på barn som sårbare individer med egne rettigheter fører med seg en nulltoleranse for vold, en rettighet barn også har etter barnekonvensjonen. Dette henger videre sammen med et endret barnesyn. Som nevnt ble barn tidligere oppfattet som objekter som måtte kontrolleres (Corsaro, 2015), og fysisk avstraffelse var vanligere (Lareau, 2011, s. 4). Til tross for at vold mot barn både er forbudt etter loven og – som litteraturstudien min viser – uakseptabelt i oppdragelsen fra barnevernets syn, fremkom det i Christiansen et al. (2019) at kultur kan fungere som «en unnskyldning» i saker med vold, og heve terskelen for hva man godtar. I Hollekim et al. (2016, s. 55) kom det samme til uttrykk. Til tross for at det ble formidlet holdninger om barns krav på beskyttelse uavhengig av etnisitet, fremgikk det at innvandrerbarn var mer utsatt for å bli diskriminert (Hollekim et al., 2016, s. 55). I Redd Barnas rapport «Tåler noen barn mer juling?» hevdes det fra flere hold – deriblant barnevernet selv – at det foregår en forskjellsbehandling av barn ved en høyere terskel for

inn gripen i minoritetsfamilier (Berggrav, 2013, s. 6-7). Med utgangspunkt i barnevernloven (1992, § 1-1) og barnekonvensjonen art. 19, er det bekymringsfullt dersom en slik praksis er tilfelle.

Flere har pekt på manglende kulturkompetanse i barnevernet (Helsetilsynet, 2019; Aarseth & Bredal, 2018). Diskusjoner i denne sammenheng blir både knyttet til at det tas for lite hensyn til kultur, og for mye hensyn (Aarseth & Bredal, 2018, s. 129). Litteraturstudien min kan sies å belyse begge deler, henholdsvis med tanke på opplæring i norsk foreldreskap og voldsutøvelse mot barn. Mangelfull kulturell kompetanse kan være problematisk når barns omsorgssituasjon skal vurderes (van der Weele & Fiecko, 2020), noe barnevernsarbeidere også uttrykker selv (Berggrav, 2013, s. 7). Med henblikk på veiledningstiltak påpeker van der Weele og Fiecko (2020) at man må drøfte nøye om slike kan forstyrre god, men annerledes omsorgspraksis.

5.3 Betydningen av sosial klasse

Det som i norsk kontekst betraktes som godt foreldreskap bygger på verdier typiske for middelklassen (Hollekim et al., 2016), og har paralleller til intensivt foreldreskap og verdiene dette bygger på (Faircloth, 2014; Gillies, 2005; Lareau, 2011; Romagnoli & Wall, 2012). Flere forskere peker på hvordan foreldres sosioøkonomiske forhold i stor grad påvirker familiers dagligliv og virker inn på foreldres forutsetninger for foreldreskapsutøvelse (Andenæs, 2004; Gillies, 2005; Lareau, 2011). Andenæs (2004) påpeker at å utøve det foreldreskapet som forventes krever både kunnskaper, kontakter og overskudd, som enkelte foreldre som følge av sin sosioøkonomiske posisjon og strevsomme hverdag ikke har mulighet til å opparbeide seg. Materielle faktorer som dårlige boforhold og mangel på bil spiller også en rolle, og sistnevnte kan begrense foreldres mulighet til å følge barna på fritidsaktiviteter (Andenæs, 2004), som vi har sett at barnevernet er opptatt av (Hennum, 2011; Ljones et al., 2019) og som er sentralt i intensivt foreldreskap (Faircloth, 2014). Van der Weele og Fiecko (2020) hevder at foreldreveiledning – som jeg har vist er vanlige tiltak – kan ha liten effekt når foreldre er i en underskuddsposisjon i hverdagen, og at det i en slik situasjon kan være viktigere med ytre tiltak enn holdningsarbeid med foreldrene.

Mens barnevernet i liten grad anerkjenner og tar lavstatusfamiliers sosioøkonomiske utfordringer i betraktning i vurdering av omsorgssituasjoner (Andenæs, 2005), hevder Kojan (2010, s. 57) at høy status «snakker» tydeligere enn lav status. Hun fant at barnevernet ikke ser forbi høystatus-familiers materielle, sosiale og kulturelle velstand, men heller ser på dette som «trygge oppvekstvilkår» (Kojan, 2010, s. 57). I litteraturen jeg studerte fremstår også barnevernsarbeidere bevisst på familiens ressurser (Christiansen et al., 2019) og posisjon i middelklassen (Sudland & Neumann, 2021). Den tidligere nevnte usikkerheten barnevernsarbeiderne i Sudland & Neumann (2021) kjente på ble sett i sammenheng med en tanke om at foreldres ressurser minsker risikoen for emosjonell omsorgssvikt, samt at foreldrene ofte var kjærlige og sensitive, og strukturerte og engasjerte seg i barnas liv til tross for konflikt. Ut fra beskrivelsen kan det virke som foreldrene på mange områder tilfredsstillende kravene til intensivt foreldreskap. Imidlertid mente enkelte barnevernsarbeidere at ressurser ikke nødvendigvis gjorde foreldrene til gode omsorgspersoner, og barn av foreldre i høykonflikt ble ofte omtalt som utsatte for emosjonell omsorgssvikt. Likevel påpeker Sudland og Neumann (2021) at barnevernet sjelden endte opp med å gripe inn med tvang i disse situasjonene, som kan være interessant å se opp mot Lareau (2011, s. 237) som i amerikansk kontekst viser at omsorgspraksisen og det kulturelle repertoaret til middelklassen kan gi fordeler i møte med sosiale institusjoner.

5.4 Implikasjoner for praksis, familier og barn

Selv om denne litteraturstudien har gitt innblikk i barnevernets forståelser av omsorg, har den ikke bidratt med klare svar på hvor grensen går mellom god nok og for dårlig omsorg. Et konkret og bevisst skille fremstår uklart, og oppgaven har vist at flere faktorer spiller inn på hvordan barnevernet forstår barns omsorgssituasjon. Slik jeg ser det kan det være behov for mer kunnskap om hvor denne grensen går, og hvilke forventninger som betyr mest.

Flere har stilt spørsmål ved hvilke av forventningene til og standardene for foreldreskap som bygger på nødvendige forutsetninger for barns helse, trivsel og utvikling, og hva som er normative og kulturelle oppfatninger om godt foreldreskap (Ljones et al., 2019; Christiansen et al., 2019, s. 235). Ljones med kolleger (2019) mener dette er et viktig spørsmål å stille i barnevernssammenheng, fordi barnevernet har makt og mandat til å gripe inn i familier der omsorgen vurderes som ikke tilstrekkelig. Langsrud et al. (2017, s. 135-136) hevder at

foreldreveiledningstiltak kan fungere som en disiplinering av sårbare familier der foreldre påtvinges å utøve sin omsorg i tråd med barnevernets ønsker, og er kritisk til at det for enkelte tiltak mangler norsk forskning som tilsier at de er virksomme.

Følger av økte krav til foreldrerollen (Faircloth, 2014) og barnevernets oppfatninger om god omsorg, kan være at det oppstår frykt for barnevernet hos foreldre som av ulike årsaker ikke møter forventningene til «riktig norsk foreldreskap» (se for eksempel Fylkesnes et al., 2015). Som jeg har vist kan det å ikke tilfredsstille disse normene både henge sammen med kulturforskjeller og klasseforskjeller. Videre kan barnevernets mangel på kunnskap og opplevde utfordringer i vurderinger av barns omsorgssituasjon som følge av faktorer som kultur og klasse, virke inn på hvilken hjelp som gis (og ikke gis) til barn og familier. Dette gjelder både i minoritetsfamilier, der kultur kan være en forvirrende og påvirkende faktor, og i familier av høy klasse, der foreldres ressurser og sosioøkonomiske status kan spille en rolle. Endelig kan det virke som at en for snever forståelse av omsorg fører til at hjelpen som gis hovedsakelig rettes mot foreldres omsorgsutøvelse med vekt på samspill og tilknytning. Med bakgrunn i tidligere referert forskning om betydningen av sosioøkonomiske forhold for foreldres forutsetninger for omsorgsutøvelse og barn og familiers liv, tenker jeg det kan stilles spørsmål ved om foreldreveiledning i alle tilfeller der dette gis er den hjelpen som er best egnet til å bedre barnets omsorgssituasjon, eller om det er andre tilnærminger eller tiltak som kunne vært til større hjelp.

6.0 Avslutning

Oppgaven har belyst hvilke forståelser barnevernet har av hva god omsorg er. Funnene tyder på at barnevernet er mest opptatt av foreldrefunksjoner og foreldres omsorgsutøvelse i sine forståelser av god omsorg, og at god omsorgsutøvelse blant annet kjennetegnes av god tilknytning, sensitivt samspill med barnet, foreldre som er støttende, involverte og engasjerte i barnet, og som strukturerer barnas hverdag og følger dem opp. God omsorg virker å innebære at foreldre anerkjenner barnets rettigheter, ikke gir barnet for mye ansvar, beskytter barnet og skjermer barnet for voksenproblemer. Godt foreldreskap knyttes til forutsigbar og konsekvent grensesetting, og ikke bruk av vold i oppdragelsen. Kultur og klasse virker å være av betydning for omsorgsforståelse, og fungerer enten som forklaringer

eller skaper usikkerhet. Funnene tyder på at barnevernsarbeidere i stor grad betrakter «norsk» foreldreskap som korrekt og god omsorgsutøvelse, et foreldreskap som virker å bygge på middelklassens verdier og idealer. Barnevernets forståelser og tiltak bærer preg av å være psykologisk funderte med oppmerksomhet rettet mot foreldrenes egenskaper, personlighet og samspill med barnet, mens sosioøkonomiske forhold er gjenstand for mindre oppmerksomhet og hjelp. Oppgaven har ikke bidratt med et tydelig svar på hva som er tilstrekkelig omsorg, og dette kan være viktig å forske videre på. Endelig er det viktig å understreke at selv om oppgaven gir innblikk i et relativt stort antall barnevernsarbeideres forståelser, betyr ikke det at disse forståelsene er representative for hele barnevernet.

7.0 Referanseliste

Andenæs, A. (2004). Hvorfor ser vi ikke fattigdommen? Fra en undersøkelse om barn som blir plassert utenfor hjemmet. *Nordisk sosialt arbeid*, 24(1), 19–33.

<https://doi.org/10.18261/ISSN1504-3037-2004-01-03>

Aveyard, H. (2019). *Doing a Literature Review in Health and Social Care: A Practical Guide* (4. utg.). McGraw-Hill Education: Open University Press.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. (u.å.). *Melde fra til barnevernet (bekymringsmelding)*. Bufdir.

https://www.bufdir.no/Barnevern/Melde_fra_til_barnevernet/

Barnelova. (1981). *Lov om barn og foreldre* (LOV-1981-04-08-7). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>

Barnevernloven. (1992). *Lov om barneverntjenester* (LOV-1992-07-17-100). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>

Berggrav, S. (2013). *Tåler noen barn mer juling? En kartlegging av hjelpeapparatets håndtering av vold mot barn i minoritetsfamilier*. Redd Barna.

<https://www.nsf.no/Content/1137481/Rapport%20T%20ler%20noen%20barn%20me%20juling.pdf>

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3(2), 77–101. <http://dx.doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2021). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid* (2. utg.). Gyldendal.

Bø, B. P. & Olsen, B. C. R. (2008). *Utfordrende foreldreskap: – under ulike livsbetingelser og tradisjoner*. Gyldendal Akademisk.

- Christiansen, Ø. & Anderssen, N. (2012). Fra bekymring til overbevisning: – Barnevernets beslutninger om å plassere barn utenfor hjemmet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 88(4), 200-214. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2011-04-03>
- Christiansen, Ø., Havnen, K. J. S., Iversen, A. C., Fylkesnes, M. K., Lauritzen, C., Nygård, R. H., Jarlby, F. & Vis, S. A. (2019). *Barnevernets undersøkelsesarbeid – fra bekymring til beslutning: Når barnevernet undersøker* (Delrapport 4). RKBU Nord. https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/nar_barnevernet_undersoker_del4_red_25.11.19.pdf
- Corsaro, W. A. (2015). *The Sociology of Childhood* (4. utg.). SAGE Publications.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Faircloth, C. (2014). Intensive parenting and the expansion of parenting. I E. Lee, J. Bristow, C. Faircloth, & J. Macvarish (Red.), *Parenting Culture Studies* (s. 25-50). New York: Palgrave Macmillan.
- FN-sambandet. (2022, 4. februar). *Barnekonvensjonen*. Fn.no. <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/barnekonvensjonen>
- Fylkesnes, M. K., Iversen, A. C., Bjørknes, R. & Nygren, L. (2015). Frykten for barnevernet: – En undersøkelse av etniske minoritetsforeldres oppfatninger. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 81-96. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-02>
- Gillies, V. (2005). Raising the 'Meritocracy': Parenting and the Individualization of Social Class. *Sociology*, 39(5), 835–853. <https://doi.org/10.1177/0038038505058368>
- Helsetilsynet. (2019). *Det å reise vasker øynene: Gjennomgang av 106 barnevernsaker*. Statens Helsetilsyn. https://www.helsetilsynet.no/globalassets/opplastinger/publikasjoner/rapporter2019/helsetilsynet_rapport_unummerert_gjennomgang_106_barnevernsaker.pdf

Helsetilsynet. (2022, 31. mars). *Svikt i 8 av 9 barneverntjenester*. Helsetilsynet.

<https://www.helsetilsynet.no/publikasjoner/tilsynsmeldingen/2022/svikt-i-8-av-9-barneverntjenester/>

Hennum, N. M. J. (2011). Children's confidences, parents' confessions: Child welfare dialogues as technologies of control. *Qualitative Social Work*, 11(5), 535-549.

<https://doi.org/10.1177%2F1473325011408175>

Hollekim, R., Anderssen, N. & Daniel, M. (2016). Contemporary discourses on children and parenting in Norway: Norwegian Child Welfare Services meets immigrant families. *Children and Youth Services Review*, 52-60.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.11.004>

Kojan, B. H. (2010). «Underdog»? Barnevernarbeideres erfaringer fra å møte høystatusfamilier. *Fontene forskning*, 2, 50–61.

Kroken, R. & Madsen, O. J. (2016). *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten: Fra sosialt arbeid til «arbeid med deg selv»?.* Gyldendal Akademisk.

Kvello, Ø. (2015). *Barn i risiko: Skadelige omsorgssituasjoner* (2. utg.). Gyldendal Akademisk.

Langsrud, E., Fauske, H. & Lichtwarck, W. (2017). Et maktperspektiv på «gode nok foreldre» i barnevernets kontekst. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 94(2), 126-138.

<https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2017-02-05>

Lareau. (2011). *Unequal childhoods: class, race, and family life* (2. utg.). University of California Press.

Lauritzen, C., Vis, S. & Fossum, S. (2017, 3. desember). *Kronikk: Skjønn alene er ikke godt nok i barnevernet*. Forskning.no. <https://forskning.no/standardisering-kronikk-barn-og-ungdom/kronikk-skjonn-alene-er-ikke-godt-nok-i-barnevernet/1160967>

- Ljones, E. H., Hollekim, R. & Christiansen, Ø. (2019). Råd og veiledning som tiltak i barneverntjenesten. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 96(3), 152-170.
<https://doi.org/10.18261/ISSN.1891-1838-2019-03-03>
- Menneskerettsloven. (1999). *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett* (LOV-1999-05-21-30). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30>
- NOU 2012: 5. (2012). *Bedre beskyttelse av barns utvikling — Ekspertutvalgets utredning om det biologiske prinsipp i barnevernet*. Barne- og familiedepartementet.
- Odland, A. M. (2018, 28. november). – *For mye skjønn og finmåling av omsorg*. Fontene.
<https://fontene.no/nyheter/-for-mye-skjonn-og-finmaling-av-omsorg-6.47.590264.e28b630c37>
- Ohnstad, A., Rugkåsa, M. & Ylvisaker, S. (2014). *Ubehaget i sosialt arbeid*. Gyldendal Akademisk.
- Oppdra. (u.å.). I *NAOB*. Det Norske Akademi for Språk og Litteratur. Hentet 8. mai 2022 fra <https://naob.no/ordbok/oppdra>
- Romagnoli, A. & Wall, G. (2012). 'I know I'm a good mom': Young, low-income mothers' experiences with risk perception, intensive parenting ideology and parenting education programmes. *Health, Risk & Society*, 14(3), 273-289.
<https://doi.org/10.1080/13698575.2012.662634>
- Rugkåsa, M., Eide, K. & Ylvisaker, S. (2015). Barnevernsarbeideres møte med barn og familier med minoritetsbakgrunn. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 92(2), 98-106.
<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-03>
- Ruyter, K. W. & Vetlesen, A. J. (2004). *Omsorgens tvetydighet: – egenart, historie og praksis*. Gyldendal Akademisk.

Schiefloe, P. M. (2019). *Mennesker og samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse* (3. utg.). Fagbokforlaget.

Sommer, D. (2012). *Barn i senmoderniteten: barndomspsykologiske perspektiver*. (A. Sjøbu, Overs.). Fagbokforlaget. (Opprinnelig utgitt 2010)

Statistisk sentralbyrå. (2021). *10663: Nye tilfeller av barn med barnevernstiltak i løpet av året. Alder og grunn til å setje i verk tiltak 2013 – 2020* [Statistikk].

<https://www.ssb.no/statbank/table/10663/>

Studsrød, I. & Tuastad, S. (2017). *Barneomsorg på norsk: I samspill og spenning mellom hjem og stat*. Universitetsforlaget.

Sudland, C. & Neumann, C. B. (2021). Should we take their children? Caseworkers' negotiations of 'good enough' care for children living with high-conflict parents. *European Journal of Social Work*, 24(4), 683-695.

<https://doi.org/10.1080/13691457.2020.1805588>

Thelen, T. & Haukanes, H. (2010). *Parenting after the century of the child: Travelling ideals, institutional negotiations and individual responses*. Ashgate.

Thomassen, M. (2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis: Innføring i vitenskapsfilosofi for helse- og sosialfag*. Gyldendal Akademisk.

Thuen, H. (2008). *Om barnet: Oppdragelse, opplæring og omsorg gjennom historien*. Abstrakt forlag.

Totland, T., Gundersen, F. & Trønnes, T. (2015, 18. desember). Vi må snakke sammen om barnevernet. VG. <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/RLR62/vi-maa-snakke-sammen-om-barnevernet>

Weele, J. van der. & Fiecko, E. M. (2020). Kulturelle fallgruver i vurderinger av foreldrenes

omsorgsevne. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(2), 126-147. <https://doi.org/10.18261/ISSN.0809-9553-2020-02-04>

Aarseth, M. F. & Bredal, A. (2018). *Omsorgsovertakelser og etniske minoriteter: En gjennomgang av saker i fylkesnemnda* (NOVA Rapport 5/2018). Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Omsorgsovertakelser_og_etniske_minoriteter_En_gjennomgang_av_saker_i_fylkesnemnda.PDF?_gl=1*1m9sfkp*_ga*MTlwMTI5OTY3NC4xNjUyNDMzOTc5*_ga_E0HBE1SMJD*MTY1MjY4MDc2NS4xOC4xLjE2NTI2ODEwNzYuMA

Vedlegg 1: Oversikt over søk

Vedlegg 1

Oversikt over søk

DATABASE	DATO	SØKEORD/KOMBINASJON	ANTALL TREFF	KOMMENTARER
Oria	23.04.2022	Omsorg OG foreldre OG barnevern	276	<p>Avgrenset søket til fagfellevurderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. Fant følgende artikler:</p> <p>«Et maktperspektiv på «gode nok foreldre» i barnevernets kontekst» av Langsrud, Fauske og Lichtwarck (2017)</p> <p>«Råd og veiledning som tiltak i barneverntjenesten» av Ljones, Hollekim og Christiansen (2019)</p> <p>«Barnevernsarbeideres møte med barn og familier med minoritetsbakgrunn» av Rugkåsa, Eide og Ylvisaker (2015)</p> <p>I referanselisten til artikkelen «Kulturelle fallgruver i vurderinger av foreldrenes omsorgsevne» av van der Weele og Fiecko (2020) – <i>en noe relevant artikkel for min oppgave, men som ikke møtte inklusjonskriteriene mine</i> – fant jeg følgende rapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Barnevernets undersøkelsesarbeid – fra bekymring til beslutning: Når barnevernet undersøker (Delrapport 4)» av Christiansen et al. (2019)

Oria	23.04.2022	Foreldreskap OG barnevern	60	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen nye relevante treff</i>
Oria	23.04.2022	Oppdragelse OG foreldre OG barnevern	133	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen nye relevante treff</i>
Oria	25.04.2022	«Good parenting» OG child welfare services OG Norway	21	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen relevante treff</i>
Oria	25.04.2022	«Good parenting» OG child protective services OG Norway	6	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen relevante treff</i>
Oria	25.04.2022	«Good parenting» OG social services OG Norway	41	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen relevante treff</i>
SocINDEX	26.04.2022	Parenting AND child welfare services AND (Norway or norwegian)	9	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. Fant følgende artikkel: «Children's confidences, parents' confessions: Child welfare dialogues as technologies of control» av Hennem (2011)
SocINDEX	26.04.2022	Parenting AND child protective services AND (Norway or norwegian)	25	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. Fant følgende artikkel: «Should we take their children? Caseworkers' negotiations of 'good enough' care for children living with high-conflict

				parents.» av Sudland og Neumann (2021)
SocINDEX	26.04.2022	Parenting AND social services AND (Norway or norwegian)	21	Avgrenset søket til fagfelleverderte artikler publisert i tidsperioden 2010-2022. <i>Ingen nye relevante treff</i>